

POLITISK PLATTFORM 2025-2029



Storgata 32, 9 etasje // 0184 Oslo
Telefon 21 64 64 63 // post@linorg.no
www.linorg.no // facebook.com/linorg



INNHOLD

Innledning.....	4
Likestilling.....	5
Integrering.....	6
Arbeid.....	7
Rasisme og diskriminering.....	8
Folkehelse i et minoritetsperspektiv.....	9
Rammevilkår for frivilligheten.....	10
Fotnoter til kilder.....	11

INNLEDNING

Perspektivmeldingen som kom i 2024 peker på at flere i Norge blir eldre, og det blir færre i yrkesaktiv alder. I 2060 vil det være behov for 180.000 nye ansatte i helse- og omsorgssektoren alene.¹ Samtidig er det mange som står utenfor arbeidslivet og arbeidsledigheten er høyest blant innvandrere. Dette gjør at ulikheten øker, som igjen rammer skjevt: 4 av 10 barn som lever i vedvarende lavinntekt har innvandrerbakgrunn.²

Det finnes mange barrierer som hindrer innvandrere fra å delta fullt ut i samfunnet. Spesielt er det vanskelig å komme inn på arbeidsmarkedet. Mange innvandrere opplever strukturelle hindre i form av språkkrav, manglende godkjenning av utdanning og diskriminering. For kvinner med innvandrerbakgrunn forsterkes utfordringene, da de ofte møter forventninger om å ta vare på storfamilien, som begrenser deres tilgang til arbeidsmarkedet ytterligere.

Rasisme og diskriminering er fortsatt gjennomgripende i det norske samfunnet, både i form av eksplisitt diskriminering og mer subtile, strukturelle former. Dette skaper et samfunn der mange innvandrere og deres barn ikke føler seg fullt ut som en del av fellesskapet, og skaper psykisk uhelse.

Innvandrerers helse skiller seg betydelig fra den generelle befolkningen. Mange opplever utfordringer med å navigere i et komplekst helsevesen, samtidig som stigma rundt psykisk helse og språkbarrierer ofte forverrer tilgangen til helsetjenester. Dette har alvorlige konsekvenser for levekår og muligheter til å delta aktivt i samfunnet.

Som en interessepolitisk organisasjon spiller LIN en unik rolle i å synliggjøre og adressere disse utfordringene. Vår politiske plattform er strukturert rundt fem hovedtemaer: Likestilling, arbeid og integrering, rasisme og diskriminering, folkehelse i et minoritetsperspektiv, og rammevilkår for frivilligheten. Disse kapitlene utgjør grunnlaget for vårt politiske arbeid for et mer inkluderende Norge.

LINs politiske plattform er veiledende for våre innspill, uttalelser og politiske prioriteringer. Den er utarbeidet med innspill fra medlemmene i samråd med brukerutvalget, styret og sekretariatet. Plattformen gjelder for perioden 2025 til 2029 og ble vedtatt på årsmøtet i 2025.



LIKESTILLING



Kvinner med innvandrerbakgrunn opplever lavere sysselsettingsgrad, dårligere lønn og høyere risiko for å falle utenfor arbeidsmarkedet sammenlignet med majoritetsbefolkningen. Samtidig har kvinnelige innvandrere færre rettigheter enn menn da de er overrepresenterte blant familiegjennforente. Partnere som kommer gjennom familiegjennforening av noen som har arbeidstillatelse har ikke krav på norskkurs, og partnere som kommer gjennom ordinær familiegjennforening har ikke krav på jobbsøkehjelp hos NAV. Dette gjør at flere kvinner sliter med å integreres.

Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) er sysselsettingsraten blant innvandrerkvinner 57%, sammenlignet med 74% blant kvinner i den øvrige befolkningen.³ Innvandremenn er oftere økonomiske integrert, men ikke nødvendigvis like sosialt integrert. Disse forskjellene skyldes en kombinasjon av språkbarrierer, manglende nettverk og diskriminering i arbeidslivet. I tillegg er tradisjonelle kjønnsroller og forventningen om at kvinner skal ha ansvaret for storfamilien med på å begrense kvinners muligheter til å delta fullt ut i samfunnet. LIN jobber for å bryte ned disse barrierene og sikre at likestilling ikke forblir en fjern visjon, men en realitet for alle kvinner i Norge.

LIN MENER AT:

- Partnere som kommer gjennom familiegjennforening må få rett til jobbveiledning i likhet med øvrig befolkning.
- Myndighetene må aktivt arbeide for økt valgdeltakelse blant innvandrere og økt politisk representasjon.
- Også de som av helsemessige eller sosiale utfordringer trenger unntak fra språkkrav må sikres tilgang til permanent oppholdstillatelse.
- Mer ressurser må brukes på dialogbasert arbeid mot æresrelatert vold og negativ sosial kontroll.
- Utsatte grupper må få kompetanse om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse som rettslig straffbar handling.
- Det må opprettes tilgang til gratis rettshjelp andre steder i landet enn Oslo for å forebygge vold i nære relasjoner.
- Tilgangen til rettigheten om opphold på selvstendig grunnlag i henhold til mishandlingsbestemmelsen i utlendingsloven må praktiseres mer enn den gjør i dag.
- Krisesentrene over hele landet må styrkes.

INTEGRERING

Integrering er en gjensidig prosess. Mange innvandrere treffer på barrierer når de kommer til Norge som hindrer dem fra å ta del i samfunnet. Voksenopplæringen spiller en avgjørende rolle for integrering, spesielt for nyankomne innvandrere. Manglende tilgang til språkopplæring av høy kvalitet, ventetid på norskurs og manglende oppfølging gjør at mange sliter med å lære seg norsk godt nok til å delta aktivt i samfunnet og arbeidslivet. Dette forsterker utenforskap og begrenser mulighetene til å bygge nettverk, studere og søke jobb.

Det første møtet med Norge er avgjørende for den enkelte. Lokalsamfunn og frivilligheten spiller en nøkkelrolle i integreringen, men mulighetene for å delta varierer. Mange innvandrere opplever at det er vanskelig å komme i kontakt med majoritetsbefolkningen, og mangelen på inkluderende møteplasser gjør at parallellsamfunn kan oppstå. Frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle, men trenger flere ressurser for å kunne bidra mer effektivt. For at integreringen skal lykkes, må vi skape strukturer som gir innvandrere reelle muligheter til å delta i samfunnet på like vilkår.

LIN MENER AT:

- Det må innføres en foreldelsesfrist i asylsaker og barnas beste må vektlegges mer enn det gjør i dag.
- Retten til norskopplæringen for asylsøkere med eller uten opphold må gjeninnføres.
- Lengeværende og ureturnerbare asylsøkere må gis rett og tilgang til helsehjelp, arbeid, bolig og utdanning.
- Introduksjonsprogrammet må styrkes. Vi må sikre at all grunnleggende kvalifisering kan tas og fullføres innenfor ordningen, og tilpasse regelverket slik at fleksibilitet med hensyn til lengde ivaretas.
- Norskundervisningen i voksenopplæringen må bli mer arbeidsrettet, samtidig som deltakerne får kunnskap om sentrale områder i det norske samfunnet, som helse, foreldreskap og frivillighet.
- Banker må hindres fra å ta gebyr for opprettelse av bankkonto for flyktninger og asylsøkere som ikke har BankID.

ARBEID

Arbeidslivet er nøkkelen til vellykket integrering, men mange innvandrere møter uforholdsmessig store utfordringer når de forsøker å komme inn på arbeidsmarkedet. Innvandrere har høyere arbeidsledighet enn resten av befolkningen, mange jobber i lavtlønnede stillinger og hele 40% av innvandrere i Norge jobber i stillinger de er overkvalifiserte for.⁴ Dette skyldes blant annet manglende anerkjennelse av utenlandsk utdanning og erfaring, unødvendig høye norskkrav i stillingsutlysninger, og diskriminering under rekrutteringsprosesser.

Det er utrolig vanskelig å komme inn på arbeidsmarkedet om man ikke allerede har en norsk referanse, et profesjonelt nettverk og et høyt språknivå. Samtidig er arbeidsplassen den viktigste arenaen for både integrering og praktisering av språket. En rapport fra OECD påpeker at Norge har et av de mest segregerte arbeidsmarkedene i Europa, der innvandrere som kommer fra land utenfor EU oftere ender opp i midlertidige og usikre stillinger.⁵ Dette svekker ikke bare deres økonomiske situasjon, men også deres muligheter til å bygge et stabilt liv i Norge. LIN arbeider for et arbeidsmarked som er åpent og tilgjengelig for alle, uavhengig av bakgrunn.

LIN MENER AT:

- Behandlingen av søknader om godkjent utenlandsk utdanning må skje raskere.
- Mer ressurser må bli brukt på å styrke mangfoldskompetanse og flerkulturell forståelse blant arbeidsgivere og arbeidstakere.
- Karriereveiledning må tilpasses den enkelte.
- Arbeidsgiveravgiften for arbeidsgivere som ansetter etniske minoriteter gjennom praksisplassordningen i NAV bør reduseres med 50% gjennom hele ansettelsesperioden.
- Mentorordningen som tilskuddsordning bør gjeninnføres i statsbudsjettet.
- Undervisningen om arbeidsmiljøloven i voksenopplæringen må styrkes.
- Det må brukes offentlige midler på å utrede hvordan ansettelsesprosesser kan gjøres mer inkluderende og i mindre grad diskriminere personer med innvandrerbakgrunn enn i dag.
- Loven om at norskkrav må tilpasses ulike yrker og bransjer må håndheves og ettergås i større grad enn den gjør i dag.
- Det må innføres et krav om at ansatte i vikariater i offentlig sektor skal tilby vikarer norskkurs dersom de ikke når krav om språkkompetanse for fast ansettelse.
- Arbeidstilsynet må få økte ressurser til å avdekke og forebygge arbeidslivskriminalitet.
- Det må opprettes flere reelle praksisplasser for fast ansettelse, ikke bare kortvarige tiltak.
- Fagforeninger må aktivt jobbe for å rekruttere innvandrere, spesielt i lavinntektsyrker og bransjer med høy andel med innvandrere.
- Det er viktig for innvandrere å differensiere mellom norskkurs og studiekompetanse nivå B1-B2 da de ikke gir lik tilgang til jobb. Studenter i voksenopplæringen må få delta i møter med skoleledelsen for å løfte problemer som dette.
- Kvotering må brukes som verktøy også i topplederstillinger.



RASISME OG DISKRIMINERING

Rasisme og diskriminering er en av de største barrierene for reell inkludering i det norske samfunnet. 39% av innvandrere oppgir at de har opplevd diskriminering, mens hele 49,7% av barn av innvandrere oppgir det samme, sammenliknet med 21% av befolkningen ellers. Dette forekommer i arbeidslivet, boligmarkedet og i kontakt med offentlige tjenester, men flest oppgir å ha opplevd diskriminering i jobbsøkningsprosesser eller på arbeidsplassen.⁶

Stereotypier og fordommer bidrar til å opprettholde sosiale skiller og forsterker utenforskap. Det er belastende å utsettes for rasisme og diskriminering. Dette bidrar til psykisk og fysisk uhelse, og virker demotiverende på personer som forsøker å komme seg inn i arbeidslivet eller delta i samfunnet på andre måter. LIN jobber for å bekjempe rasisme og diskriminering gjennom økt bevissthet, politisk påvirkning, bidrag i forskningsprosjekter og alliansearbeid.

LIN MENER AT:

- Tiltak som informerer utsatte grupper om deres rettigheter i møte med rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer må styrkes.
- Det må forskes mer på omfanget av og årsakene til rasisme og diskriminering, med et særlig fokus på sammensatt diskriminering.
- Personer som utsettes for diskriminering skal få hjelp til selvhjelp.
- Kommunene må pålegges å arbeide aktivt med holdningsendringer og gjennomføre målbar undersøkelse for å kartlegge forekomst av rasisme og diskriminering.
- Støtten til diskrimineringsnemnda må økes for å sikre effektiv håndheving av diskrimineringslovverket, og sikre at det eksisterer et reelt lavterskeltilbud for personer som ønsker å få sin sak vurdert.
- Det nasjonale kompetansemiljøet innen hatkriminalitet i politiet må styrkes.
- Fagforeninger må ha økt kompetanse om rasisme og diskriminering slik at de kan veilede og støtte arbeidstakere som utsettes for dette.
- Fagforeninger må forpliktelses til å følge opp saker om diskriminering i arbeidslivet og rapportere til relevante myndigheter.
- Det må innføres strengere sanksjoner for bedrifter som systematisk diskriminerer innvandrere i ansettelsesprosesser.

FOLKEHELSE I ET MINORITETSPERSPEKTIV

Helseforskjeller mellom minoriteter og majoritetsbefolkningen i Norge er betydelige. Innvandrere har generelt bedre helse enn befolkningen for øvrig, men har flere psykiske helseutfordringer og er spesielt sårbare for arbeidslivskriminalitet.⁷ Fravær av retten til hvile, nattarbeid og fysisk krevende jobber fører til fysisk og psykisk uhelse. Vi ønsker ikke bare at innvandrere skal komme ut i arbeid, men at de skal ha en helse som tillater dem å stå i arbeid frem til pensjonsalder.

Mange minoriteter opplever diskriminering og språkbarrierer i møtet med helsevesenet, noe som begrenser deres tilgang til nødvendige tjenester. En rapport fra Folkehelseinstituttet peker på at kulturelle misforståelser og manglende tilpasning i helsetjenestene skaper avstand mellom minoriteter og helsepersonell.⁸ Dette bidrar til redusert livskvalitet og økt utenforskap blant mange innvandrere. LIN arbeider for et helsevesen som er inkluderende, tilgjengelig og kultursensitivt, slik at alle i Norge får like muligheter til å leve et sunt liv.

LIN MENER AT:

- Ansatte som arbeider i helsevesenet må få økt mangfoldskompetanse.
- Helsemyndighetene må i større grad enn i dag bruke klarspråk tilpasset pasienter med ulik bakgrunn.
- Det må ansettes flere minoritetsrådgivere og helsefagarbeidere i voksenopplæringen.
- Det må opprettes flere lavterskeltilbud innen psykisk og fysisk helse.
- Digitale helsetjenester må tilpasses til flerkulturelle minoriteter, herunder de som mangler personnummer og tilgang til BankID.
- Beredskapsplanen må tilpasses og oversettes til ulike språk for å sikre at den når frem til hele befolkning, spesielt utsatte grupper.
- Det må innføres et nasjonalt tilbud om flerkulturell doula.
- Det må forskes mer på postmigrasjonsutfordringer.
- Det må undervises mer i tabubelagte temaer hos innvandrere i introduksjonsprogrammet, som psykisk helse blant menn.
- Papirløse migranter må sikres rett og reell tilgang til nødvendig helsehjelp.
- Pakkeforløp for voldsutsatte må brukes i større grad enn i dag.
- Det må opprettes flere tilbud for voldsutøvere.
- Det må opprettes psykososiale kriseteam med kompetanse til å bistå pårørende i internasjonale kriser.
- Flykninger må være en prioritert gruppe i to år hos fastlegen.
- Retten til tolk i møte med helsepersonell må kommuniseres tydeligere og benyttes i større grad enn i dag.

RAMMEVILKÅR FOR FRIVILLIGHETEN

LIN jobber strategisk for å bedre rammebetingelsene for frivillige minoritetsorganisasjoner. Frivillige organisasjoner er en viktig bærebjelke i det norske samfunnet. Norge er på verdensstoppen når det gjelder frivillig innsats og sektoren nyter stor tillit. I likhet med resten av samfunnet er det viktig at frivilligheten gjenspeiler mangfoldet i befolkningen. Derfor er det viktig at minoritetsorganisasjoner som LIN finnes.

Per i dag er midler som utlyses til frivillige organisasjoner ofte øremerket prosjektsøknader, for prosjekter som skal gå over en kortere tidsperiode med mindre beløp. Dette gir en uheldig signaleffekt om at myndighetene mangler tillit til organisasjonene til selv å forvalte tilskudd. Det gir også høy grad av økonomisk usikkerhet og lite stabilitet for drift av organisasjonene. I tillegg påvirker det brukerne negativt, som er avhengig av nettverket og oppfølgingen fra organisasjonene. Dette er mennesker i sårbare situasjoner som fortjener trygge rammer. Minoritetsorganisasjoner må likestilles med resten av sektoren.

LIN MENER AT:

- Vi må ha flere tilskuddsordninger som gir muligheter for at mindre organisasjoner kan søke om flerårige, frie driftsmidler.
- Vi må ha full og regelstyrt momskompensasjon uten avkortninger for tiltak som hjelper innvandrere ut i jobb.
- Ressursene i frivilligheten må brukes mer i statlige arbeidsrettede tiltak og i introduksjonsprogrammet.
- Tilskuddsordningene til frivillige organisasjoner som gir gratis norskkurs må styrkes, med særlig vekt på tilbud som treffer innvandrere i hele landet.
- Myndighetene skal legge til rette for dialog og arenaer for samarbeid med sivilsamfunnet, spesielt mellom innvandrersorganisasjoner og myndighetsinstitusjoner.
- Minoritetsorganisasjoners stemme skal representeres på viktige demokratiske møteplasser.
- Tilskudd til frivillige organisasjoner som driver rettighetsformidling i voksenopplæringen må økes.
- Det må opprettes en egen tilskuddsordning for å øke helsekompetansen til sårbare grupper med fokus på forebygging.
- Det er behov for mer statistikk og forskning på frivillighetens rolle i integreringsarbeidet.
- Søknads- og rapporteringsarbeid for tilskuddsmidler må forenkles.

FOTNOTER TIL KILDER

1. Perspektivmeldingen 2024 | Regjeringen
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-31-20232024/id3049290/>
2. NOU 2011: 14 | Regjeringen
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2011-14/id647388/>
3. Sysselsetting blant innvandrere, registerbasert | SSB
<https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/statistikk/sysselsetting-blant-innvandrere-registerbasert>
4. Hvor mange innvandrere er overkvalifisert? | SSB
<https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/artikler/hvor-mange-innvandrere-er-overkvalifisert>
5. Skills and Labour Market Integration of Immigrants and their Children in Norway | OECD
https://www.oecd.org/en/publications/skills-and-labour-market-integration-of-immigrants-and-their-children-in-norway_6109d927-en.html
6. Statistikk og analyse - Diskriminering | Bufdir
<https://www.bufdir.no/statistikk-og-analyse/etnisitet-religion/diskriminering/>
7. Helse blant personer med innvandrerbakgrunn | FHI
<https://www.fhi.no/he/folkehelse/rapporten/grupper/helse-innvandrerbakgrunn/>
8. Innvandrere får dårligere helse av å bo lenge i Norge, hvis de ikke lærer norsk | FHI
<https://www.fhi.no/nyheter/2022/innvandrere-far-darligere-helse-av-a-bo-lenge-i-norge-hvis-de-ikke-larer-no/>

